

BJÖRGVIN ÞÓR BJÖRGVINSSON

„AUMINGJA PABBI ÞURFTI AÐ SEGJA MÉR UPP“ VIÐTAL VIÐ MAGNÚS ÞÓR SIGMUNDSSON, NEMANDA Í TÆKNISKÓLANUM

Magnús Þór Sigmundsson við heimanámið.

Það er fallegur haustdagur, 6. október 2009 og nákvæmlega ár er liðið frá hruninu. Ég mæli mér mót við ungan mann, Magnús Þór Sigmundsson, sem einmitt varð fórnarlamb íslenska bankahrunsins. Kannski er ekki rétt að segja fórnarlamb nema til skamms tíma því að atvinnumissir hans haustið 2008 varð í raun og veru að tækifæri. Það að Magnús Þór missti sitt starf varð til þess að hann fór í raunfærnimat hjá IÐUNNI fræðslusetri og stefnir á að klára sveinsprófið í húsasmiði um næstu jól. Eftir stutt spjall okkar um fasteignamarkaðinn og rjúpnaveiðar ákvað ég fá að heyra sögu Magnúsar Þórs.

Ungur að árum byrjaði Magnús Þór að vinna við smíðar hjá föður sínum í sumarvinnu og hefur síðan unnið meira og minna hjá honum. Magnús Þór segist ekki hafa ætlað að verða smíður en innst inni hafi samt verið sterk löngun að feta í fótspor föður síns, sem er húsasmiður, þó svo að hann hafi reynt að sannfæra sig um annað, m.a. með því að fara í grunndeildina í málmíðnaðnum strax eftir grunnskólann. „Eftir mörg góð ár fór verkefnum að fækka hjá íslenskum byggingarverktökum og það sama átti við um okkur pabba. Vegna minnkandi verkefna vorum ég og félagi minn farnir að ræða það okkar á milli að skella okkur upp í Tækniskóla og taka sveinsprófið í húsasmiðinni. Það vantaði samt einhvern neista til að kveikja í okkur. Með hruni bankanna í október 2008 fraus allt og aumingja pabbi þurfti að segja mér upp,“ segir Magnús Þór.

Hvernig var sú tilfinning að vera allt í einu orðinn

atvinnulaus eftir að hafa haft alltaf nóg að gera? Magnús Þór segir það hafi tekið sig nokkrar vikur að átta sig á stöðu mála á þessum miklu umbrotatímum. „Það var mjög erfitt að horfast í augu við þá staðreynd að vera allt í einu orðinn atvinnulaus. Eins og áður segir var ég að vinna við smíðar hjá pabba og þetta var ekki auðveld ákvörðun fyrir hann en samt ákvörðun sem hann þurfti að taka,“ segir Magnús Þór. Hann segir þann tíma, sem hann var í atvinnuleit, hafa verið erfiðan, sérstaklega tímann frá jólum fram á vor. „Ég veit ekki hvað ég sótti um vinnu á mörgum stöðum. Það sem mér fannst einna erfiðast var þegar atvinnuumsóknum mínum var einfaldlega ekki svarað og það var oftast þannig.“

Magnús Þór segist hafa heyrt af raunfærnimatinu á svipuðum tíma og hann missti vinnuna: „Það má segja að raunfærnimatið hafi komið á besta tíma fyrir mig haustið 2008, einmitt þegar ég var orðinn einn af þessum stóra hópi atvinnuleitenda og lítið framboð af vinnu á markaðnum. Ég frétti af þessu í gegnum féлага minn eftir ábendingu frá konunni hans. Hún taldi að þetta gæti hentað okkur en á þeim tíma hafði ég aldrei heyrt minnst á þetta og vissi ekkert út á hvað þetta gekk. Eftir áhugaverðan kynningarfund hjá náms- og starfsráðgjöfum IÐUNNAR fræðsluseturs í byrjun nóvember var ég sannfærður að þetta væri málið. Hérna var neistinn kominn,“ segir Magnús Þór.

En hvernig skyldi raunfærnimatið og framkvæmd þess hafa gengið? „Matið, sem ég fékk, var mjög í samræmi við sjálfsmat mitt og þá verð ég að hrósa matsaðilum fyrir þeirra framlag. Þessir heiðursmenn voru ekkert að taka mann á taugum í sjálfu matinu, voru mjög sanngjarnir í einu sem öllu, voru ekkert að halda aftur af manni og ég upplíði samtál okkar sem samtál jafningja. Ekki má gleyma framlagi þeirra Iðunnar Kjartansdóttur og Eddu Jóhannesdóttur, náms- og starfsráðgjafa IÐUNNAR fræðsluseturs, en þær voru alltaf til reiðubunar að hjálpa okkar strákunum í raunfærnimatinu,“ segir Magnús Þór sem lauk raunfærnimatinu hjá IÐUNNI fræðslusetri í lok árs 2008. Þar fékk hann 48 einingar metnar og hóf hann í kjölfarið nám í húsasmiðum í kvöldnámi í Tækniskólanum.

Við förum nú nokkur ár aftur í tímann og Magnús Þór segir mér frá mótlæti því sem hann mætti sem nemandi í grunnskóla, m.a. vegna skrif- og lestrarerfiðleika: „Þegar ég

var í grunnskóla var ekki byrjað að greina þessa námserfiðleika og var ég bara stimplaður tossi. Ég man að ég var alltaf með mjög mikinn prófkvíða þegar kom að skriflegum prófum og þess vegna var mikill kvíði við það að fara aftur í skóla. Í dag er aftur á móti umhverfið breytt hjá okkur sem eigum við námserfiðleika að stríða,” segir Magnús Þór og hrósar kennurum Tækniskólans í hástert og segir þá hafa mikinn skilning og reynslu að vinna með eldri nemendum og nemendum með námserfiðleika. Magnús Þór er mjög ánægður með Tækniskólann og segir að hópavinnan og sú hvatning og samheldni, sem hún gefi af sér, hafi hjálpað sér mikið. „Í hópavinnunni skila allir sínu þrátt fyrir ólíkan bakgrunn og mismunandi aldur. Með mér í kvöldskólanum eru til að mynda sjö nemendur sem byrjuðu með mér í raunfærnimatinu síðasta haust og hefði málið horft öðruvísi við ef ég hefði ekki verið hluti af þeirri heild,” segir Magnús Þór.

Í dag starfar Magnús Þór á réttingarverkstæði Ingvars Helgasonar/B&L samhliða náminu í Tækniskólanum og segir

hann að vinnuveitendurnir hafi sýnt sér mikinn skilning. „Auðvitað er nóg að gera hjá mér í dag þar sem ég er bæði í vinnu og námi en ég kvarta ekki. Þetta hefði ekki gengið upp nema með góðum stuðningi frá mínum nánustu, bæði þegar ég missti vinnuna og í gegnum námið,” segir Magnús Þór. Hann segist ekki hafa nein áform um meira nám í bili eftir sveinsprófið en tekur þó fram að nám í tækniteiknun hafi þó alltaf heillað hann. „Hver veit, kannski skelli ég mér í tækniteiknun eftir sveinsprófið en líklega er kominn tími á að konan mín skelli sér í nám.”

Ég spyr Magnús Þór hvort hann sé með einhver skilaboð til þeirra einstaklinga sem hafa misst störf sín líkt og hann lenti í fyrir ári. „Ef við erum að tala um menn, sem hafa starfað við iðngreinar án þess að hafa lokið sveinsprófi, þá er svarið einfalt. Hringdu í stelpurnar hjá IÐUNNI fræðslusetri og fáðu upplýsingar um næsta raunfærnimat,” segir þessi 27 ára gamli verðandi húsasmiður að lokum með bros á vor.

„AF HVERJU Á ÉG AÐ BORGA ÞÉR FULLT VERÐ ÞEGAR ÞÚ ERT EKKI MEÐ RÉTTINDI?“ VIÐTAL VIÐ SVAN ÞÓR BRANDSSON HÚSASMIÐ

Árið 2007 gekk Svanur Þór Brandsson í gegnum raunfærnimat í húsasmiðum hjá IÐUNNI fræðslusetri. Það var eftir ábendingu og hvatningu frá föður hans, sem hafði komið auga á auglýsingu um raunfærnimat, að Svanur lét slag standa og skráði sig. Á þeim tíma hafði Svanur unnið við smíðar í u.þ.b. 15 ár og mörgum sinnum reynt að fara í skóla og klára sveinsprófið en alltaf hrökklast í burtu eftir skamma veru á skólabekk.

Svanur var hæfilega bjartsýnn þegar hann fór í raunfærnimatið. Hann sá fljótlega að hér var á ferðinni ný nálgun varðandi námsmöguleika og var sannfærður um að matið væri það sem upp á vantaði til að hann myndi klára sveinspróf sitt. Að loknu raunfærnimatinu fékk Svanur 26 einingar metnar og síðast en ekki síst eignaðist Svanur góða félaga sem allir höfðu sama markmið, að klára sveinsprófið.

Flestir þeirra sem fóru raunfærnimatið í þessum fyrsta hópi, sem IÐAN fræðslusetur kom á laggirnar, luku sveinsprófinu og var Svanur einn þeirra. Svanur segir að mikil samheldni og sterk tengsl hafi myndast í hópnum sem fór í raunfærnimatið og það hafi vegið þungt í því að þessir nemendur kláruðu námið. „Þegar einn úr hópnum lenti í mótlæti og brekkan varð ókleif þá komu félagarnir og hjálpuðu manni yfir þann erfiða hjalla,” segir Svanur. Það má því segja að þessi fyrsti hópur í raunfærnimatinu hafi haft svipaða eiginleika og gott keppnislið í íþróttum – sameinaðir stöndum vér en sundraðir föllum vér. Þá segir Svanur að ekki megi gleyma mikilvægi Iðunnar Kjartansdóttur, náms- og starfsráðgjafa IÐUNNAR fræðsluseturs, því framlag hennar hafi verið ómetanlegt fyrir hópinn.

En hver var ástæðan fyrir því Svanur fór í raunfærnimat?

Svanur Þór að kynna raunfærnimat ásamt Iðunni Kjartansdóttur náms- og starfsráðgjafa hjá IÐUNNI fræðslusetri.

Var ekki nóg að gera fyrir ófaglærða iðnaðarmenn þegar íslenskt efnahagslíf var í blóma veturinn 2006–2007? Svanur segir að hann hafi í raun haft næg verkefni, það hafi ekki verið vandamálið. Það var samt eitthvað innra með honum sem var að trufla hann og segja honum að klára námið. „Af hverju á ég að borga þér fullt verð þegar þú ert ekki með réttindi?“ Þetta var athugasemd sem Svanur fékk stundum að heyra frá sínum viðskiptavinum og hvatti Svan enn frekar að gera enn eina tilraunina við sveinsprófið.

Svanur segir það ómetanlegt að hafa getað farið þessa leið sem raunfærnimatið býður upp á, þ.e. að geta fengið færni sína, sem hann hafði áunnið sér í sínu starfi í 15 ár, metna. Á starfsferli sínum var Svanur meðvitaður um mikilvægi þess að koma að sem flestum þáttum sem snúa að húsbýggingum, ekki vera eingöngu í uppsteypu nýbygginga heldur koma einnig að parketlögnum, innanhússinnréttingum og gluggaísetningum svo eitthvað sé nefnt. Þessi fjölbreytni í verkefnavali hjá Svani kom honum án efa mjög vel þegar færni hans var metin til eininga í raunfærnimatinu.

Svanur var ánægður með framkvæmd raunfærnimatsins en nefnir að hann hafi átt það til að vanmeta færni sína á ýmsum sviðum þegar hann var að fylla út matsblaðið. Svanur segir að hann hafi ævinlega verið með kvíðahnút í maganum hér áður fyrir þegar kom að prófi en í raunfærnimatinu hafi

þetta horft allt öðruvísi við. Þar hafi þetta verið meira eins að fara í viðtal en ekki próf.

Hverju skyldi það hafa breytt hjá Svani að hafa farið í raunfærnimatið og að hafa klárað sveinsprófið? „Það hefur klárlega aukið sjálfstraustið að hafa klárað sveinprófið og vera kominn með full réttindi sem húsasmiður. Ég kláraði námið stuttu fyrir bankahrun og vil ekki hugsa þá hugsun til enda ef ég væri ófaglærður á markaðnum núna. Þrátt fyrir mikinn samdrátt í greininni núna hef ég ekki misst dag úr vinnu en það hefði horft allt öðruvísi við ef ég hefði ekki verið með réttindin,“ segir Svanur. Hann segir að ófaglærðir starfsmenn séu oftast en ekki þeir sem fá uppsögn fyrstir allra. Oft eru það einstaklingar sem hafa byggt upp traust samband við sinn eigin atvinnurekanda. Þegar það samband slitnar standa þessir einstaklingar oft mjög höllum fæti og eiga mjög erfitt að fá aftur sams konar vinnu sökum þess að þeir hafa ekki tilskilda menntun.

Í dag er Svanur á þriðju önn af fjórum í meistaranámi í húsasmiði og stundar það nám á kvöldin og um helgar ásamt því að vinna fulla vinnu við starf sitt í smíðunum og vera með fjölskyldu. Svanur segist ekki hafa neitt fleiri klukkustundir í sólarhringnum en aðrir en hann hafi alla tíð verið ófeiminn að taka til hendinni en vill þó nefna að sá stuðningur, sem hann hafi fengið heima við hjá sínum nánustu, hafi þó vegið þyngst.

Svanur hefur verið duglegur að miðla sinni góðu reynslu af raunfærnimatinu. „Ég veit að það eru margir þarna úti sem eru í svipuðum sporum og ég var á sínum tíma og jafnvel margir atvinnulausir í dag. Þarna er komin ný nálgun sem ég veit að mun hjálpa fleirum en mér til að ljúka sínu námi,“ segir Svanur Þór Brandsson að lokum.